

Izdaja Cinkarna Celje metalurško kemična industrija, Celje. Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik Zlatko Sentjarc. Glasilo izhaja vsakega 15. v mesecu. Prispevke sprejemamo do 28. v mesecu. Rokopisov in slik ne vračamo. Naslov: Uredništvo glasila »Cinkarnar« Cinkarna, Celje. Telefon 23-981, interno 430. Tisk: »Papirkonfekcija« Krško. Po mnenju Sekretariata za informiranje v izvršnem svetu skupščine SRS je časnik oproščen davka na promet proizvodov (Št. 421-1/72 z dne 5. 4. 1974).

CINKARNAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA CINKARNE CELJE

LETO XXII

Celje, 26. februar 1975

STEVILKA 2.

PROBLEMATIKA PREHRANE V PODJETJU

Tako na zborih delovnih ljudi, kot v nekaterih drugih primerih so bila izrečena določena vprašanja glede kvantitete in kvalitete družbene prehrane, zlasti še kar zadeva topli obrok in poslovanje v bifejih Cinkarne.

Uvodoma naj poudarimo, da ima vsak zaposleni delavec podjetja pravico na 13 brezplačnih blokov mesečno. Tisti delavci, ki delajo v času državnih praznikov pa dobijo za te dneve bloke za močnejšo, oziroma kvalitetnejšo malico.

Vsak delavec ima pravico tudi na večje število blokov, vendar jih je dolžan pri ustrezni službi kupiti.

V 1974 letu smo ugotovili, da je bilo porabljenih večje število blokov, kot je bilo izdanih, razlika pa znaša 47.375,50 din. Brez dvoma bi težko ugotovili vzroke za tako veliko razliko, zato ne želimo posegati v raziskavo te zadeve, vendar želimo opozoriti vse tiste, ki so povzročili ta primanjkljaj, da so s tem oškodovali tako svoje sodelavce, kot podjetje.

Da se podobnim pojavom izognemo, bomo že za mesec marec uvedli v celoti nove jedilne bone. Boni za hrano bodo dveh vrst. Brezplačni boni bodo imeli napis »topli obrok«, boni za prodajo pa napis »denarni bon« za prehrano v Cinkarni. Prosimo vse delavce, da do 1. marca letos porabijo sedaj veljavne neizkoriščene bone, ker po 1. marcu ne bodo več veljali, zamenjati pa jih bo mogoče le v izrednih, opravičenih razmerah.

Istočasno poudarjamo, da so na malico v podjetju upravičeni le delavci, ki delajo na svojih delovnih mestih. Vsi tisti, ki so nepretrgoma mesec ali več odsotni z dela, niso upravičeni na brezplačne bone. To določilo ne velja za delavce, ki so na rednem letnem dopustu.

Delo v podaljšanem delovnem času (nadurno delo) ni pogoj po katerem so delavci upravičeni na brezplačno malico. To omenjamo zato, ker so dosedaj posamezni vodje dvigovali za svoje delavce brezplačne bloke, če so le-ti delali v podaljšanem času. Kot je znano, so sredstva za prehrano po sindikalni listi, oziroma po sporazumu črne in barvaste metalurgije o delitvi dohodka in osebnega dohodka omejena, zato bi ta praksa povzročila prekorajšte dovoljene višine sredstev za prehrano. V prihodnje morejo biti taki primeri mogoči le v izjemnih pogojih, ki se ugotovljajo skupaj s pristojnimi službami.

Na pripombe posameznikov, da je cena malice previsoka z ozirom na njeno kvaliteto in kvantiteto, moramo opozoriti na ostale stroške, ki so sestavni del malice. Predvsem so to stroški samopostrežne restavracije, ki tako kot ostale delovne organiza-

cije plačuje obveznosti iz dohodka, nadalje stroški nabave hrane, priprave, kuhanja, razdeljevanja, transporta, porabe električne energije, vode, osebnih dohodkov zaposlenih ipd.

Sodimo, da je temeljni problem prehrane v pomanjkanju ustreznih jedilnic, kjer bi bilo mogoče na higienski način deliti toplo hrano iz ustreznih termos posod na krožnike. Nekaj jedilnih prostorov je bilo v zadnjem času usposobljenih, vendar smo še vedno v preveliki meri odvisni od porcij, ki so neustrezne, hitro korodirajo, hrana pa se v njih ohlaja in izgubi dober okus. K temu moramo prišteti še izredno malomaren odnos do vračanja porcij, saj jih je moči najti povsod v podjetju, pa tudi na mestih, kjer iz higienskih razlogov ne bi smele biti dostavljene. Iz teh razlogov je poraba porcij zelo velika, samopostrežna restavracija pa pogosto zaradi nevrnjenih porcij ni v stanju pravočasno dostavljati hrano.

V času novoletnih priznikov je bila izrečena vrsta kritik na račun premajhnega števila praz-

ničnih malic. Dejstva v zvezi s tem so naslednja:

Za novoletno malico je bilo prevzetih 800 blokov. K temu so obratovodstva prevzela še rezervne bloke za delavce, ki bi morali morebitno, nepredvideno priti na delo. V obeh dneh je bilo izkoriščenih 689 blokov, vrnjenih pa 93. Iz poročil obratov je razvidno, da je v teh dneh delalo 575 delavcev, vključno z vratarji samskega doma, kar pomeni, da je bilo porabljenih 132 malic več, kot je bilo delavcev na delovnih mestih, ki so bili upravičeni na praznično malico.

To jasno kaže, da za manjko ne gre kriviti službe, pač pa pomanjkljivosti pri sporočanju števila delavcev, ki naj bi resnično delali v prazničnih dneh.

Seznami delavcev morajo biti izdelani najmanj dva dni pred prazniki, da lahko restavracija nabavi potrebne količine hrane. Ravno tako bo v prihodnje določeno število rezervnih bonov v kuhinji in ne pri obratovodstvih, ker bo le tako možna evidenca dejanskih upravičencev do malice.

Poročilo s seznamom delavcev mora biti poimensko, prostojna služba pa bo preverjala točnost podatkov.

Vse morebitne nepravilnosti poslovanja kuhinje je potrebno sporočiti pristojni službi, da se lahko ugotovi dejansko stanje in ustrezno ukrepa proti kršiteljem.

Omenimo naj še, da smo odgovorne delavce samopostrežne re-

stavracije že opozorili na določene pomanjkljivosti in se seznanili z njihovo problematiko. Obojestransko smo zaključili, da je potrebno še bolj povezovati in konkretizirati naše poslovanje ter strpno odpravljati vsakodnevne probleme.

Glede cen hrane in pijače v bifejih so nas predstavniki samopostrežne restavracije opozorili, da cen ni mogoče znižati, ker bi jim poslovanje v bifejih povzročilo poslovno izgubo. Morda bi bilo mogoče cene znižati tako, da bi Cinkarna deloma pokrivala nekatere stroške bifejev, vendar je ta odločitev v pristojnosti organov upravljanja.

Na koncu želimo opozoriti še na problem embalaže pri delitvi mineralne vode v poletnih dneh. Po podatkih ugotavljamo, da se embalaža zelo neredno vrača, pri steklenicah nastopa velik lom ipd. To nam narekuje, da bodo v prihodnje dostavljane v obrate le tiste količine mineralne vode, ki bodo imele pokritje v vrnjeni embalaži.

Prosimo, da z razumevanjem sprejmete nekatere navedene ukrepe ter upoštevate dejstvo, da je mogoče pri skrbnejšem ravnanju tako s porcijami in krožniki kot z embalažo mineralne vode prihraniti znaten del finančnih sredstev, kar se bo pozitivno odrazilo v večji razpoložljivi masi sredstev za izboljšanje kvalitete prehrane.

Delo mladinskega aktiva v TOZD grafika

Grafika je mlad kolektiv, ki zaposluje 30 odstotkov delavcev mlajših od 27 let. Morda je prav to vzrok, da je organiziranost mladine pri nas živahnjša kot v drugih TOZD. V letu 1974 smo postali bolj aktivni. Zveza mladine, ki je prej obstajala bolj na papirju, je začela z delom.

Meseca marca je bil ustanovljen aktiv mladih delavcev TOZD grafika. Z anketo smo poskušali ugotoviti, kakšna je med mladino pripravljenost za delo in za kakšno dejavnost bi bilo največ zanimanja. Tako smo dobili približno sliko o mišljenju in interesih mladih delavcev. Zavedali smo se, da brez tesnejših stikov ne bomo mogli uspešno delati. Želeli smo bolj povezati mlade v TOZD, obravnavati nekaj aktualnih tem, organizirati izlete, kjer bi se mladi bolje spoznali in se sprosteno pogovorili.

Od tem, ki smo jih šteli kot najbolj pereče za mladega člove-

ka, smo se najprej lotili stanovaljskega vprašanja. Tako smo organizirali konferenco o stanovaljski problematiki v Cinkarni, katere namen je bil, da bi mladi spoznali, kakšne so realne možnosti, da pridejo do stanovanja.

Druga tema, ki je zanimiva za mlade, je gotovo izobraževanje. Pripravili smo razgovor z direktorjem Delavske univerze v Celju, tovarišem Opako. Udeležila sta se ga tudi direktor kadrovskega sektorja in vodja centra za izobraževanje delavcev. Udeleženci smo želeli seznaniti z možnostmi nadaljnega šolanja, interesi, ki jih ima pri tem tovarna

in ugodnostmi, ki izrednim študentom pripadajo po pravilniku.

V decembru smo organizirali ekskurzijo v Gorenjski tisk — Kranj. Nekaj prostih mest v avtobusu smo odstopili mladincem iz drugih TOZD. Ogledu tiskarne je sledil še izlet v Radovljico.

Leto 1975 smo začeli z novimi ambicijami. Kongresi jeseni 1974 so vnesli v mladinsko organizacijo veliko sprememb. Aktiv mladih delavcev se je preimenoval v OO ZSMS (osnovni odbor zveze socialistične mladine Slovenije). Član ni več avtomatično vsak mladinec, ampak le tisti, ki na podlagi evidenčnega lista in na podlagi podpisa potrdi, da je pripravljen sodelovati ter da je seznanjen s pravicami in dolžnostmi članov.

Na konferenci 14. I. smo izvolili nove člane predsedstva: Vi-
vod Bojana — za predsednika,
(Nadaljevanje na 8. strani)

Varstvo pri delu v preteklem letu

V letu 1974 je bila Služba za varstvo pri delu v organizacijskem sestavu glavne direktcije ter neposredno podrejena glavnemu direktorju Cinkarne Celje.

Sama služba je bila organizirana tako, da se je do 1. avgusta ukvarjala izključno samo z varnostjo pri delu. S 1. avgustom 1974 pa je bilo službi poverjeno tudi varstvo okolja in zaradi tega je bil v njeni sestavi organiziran poseben laboratorij — laboratorij za vode, katerega naloga je kontrola odpadkov, ki nastanejo pri delu v OZD Cinkarna Celje.

Kadrovsko je bila služba vse leto zasedena samo z dvema strokovnima delavcema, tj. varnostnima inženirjema ter administratorjem. Laboratorij za vode je zaseden z dipl. ing. kemijske tehnologije ter analitikom — kemijski tehnik. Se vedno obstoja nezasedeno sistemizirano delovno

mesto strokovnega delavca varnostnega inženirja. Taka zasedba službe ni kompletna in fizično ni kos opravljati vseh nalog, ki so ji poverjene.

Primerjava podatkov s preteklimi leti

	1974	1973	1972	1971	1970
Povprečno število zaposlenih (mesečno)	1885	1749	1525	1500	1863
Število poškodb pri delu	206	176	145	145	253
Število izgubljenih dni	4451	3128	2829	2835	4284
Število pošk. na 100 zaposlenih	10,9	10,0	9,5	9,6	13,6
Število izgubljenih dni na 1 pošk.	21,6	18,1	19,5	19,5	16,9
Število izgubljenih dni na 1 zaposl.	2,35	1,8	1,85	1,9	2,3
Število poškodb na poti	51	59	39	44	38
Število izgubljenih dni	944	1493	800	976	1480
Skupaj vseh poškodb	257	235	184	189	291
Skupaj vseh izgubljenih dni	5395	4621	3629	3802	5794

V letu 1974 ne beležimo izboljšanja stanja varstva pri delu. saj število poškodb pri delu ter resnost le-teh naraščata.

V tem obdobju beležimo pet težkih poškodb pri delu. Na poti na delo beležimo dve težki poškodb s smrtnim izidom — žrt-

vi prometnih nesreč. Poklicnih obolelj v letu 1974 ni bilo.

Poškodba pri delu je zahtevala povprečno izgubo 21,6 delovnih dni oziroma zaradi poškodb pri delu je vsak zaposleni v Cinkarni izgubil povprečno 2,35 delovnega dne. Na vsakih 100 zaposlenih v Cinkarni je bilo 10,9 poškodb pri delu oziroma od 100 zaposlenih se je poškodovalo 11 zaposlenih.

Če k poškodbam na delu prištejemo še poškodbe na poti na delo ali iz dela, je slika še bolj porazna, ker pride na vsakega zaposlenega povprečno izguba 2,86 delovnega dne.

Tudi fluktuacija delovne sile (1187 ljudi ali 63% zaposlenih) ima svoj delež pri številu ter resnosti poškodb pri delu.

Od vseh poškodovancev je bilo kar 52 novincev (do 1 leta delovne dobe na delovnem mestu, kjer se je poškodoval).

Primerjava podatkov po delovnih enotah v letu 1974

	OSS				TOZD			Skupaj
	glavna direk.	ozdržev. energ.	tran.	metal.	kemija	grafika	Tio2	
Povprečno število zaposlenih	265	414	100	373	284	217	241	1885
Število poškodb pri delu	3	62	15	66	23	15	22	206
Število izgubljenih dni	435	1202	212	882	603	554	563	4451
Število poškodb na 100 zaposlenih	1,2	15,0	15,0	17,7	8,1	6,9	9,1	10,9
Število izgubljenih dni na 1 poškodbo	14,5	19,4	14,1	13,4	26,1	36,9	25,6	21,6
Število izgubljenih dni na 1 zaposlenega	1,7	2,9	2,12	2,37	2,12	2,55	2,34	2,35
Število poškodb na poti	5	9	5	11	5	7	9	51
Število izgubljenih dni	310	125	49	211	48	62	139	944
Število vseh poškodb — skupaj	8	71	20	77	28	22	31	257
Skupaj izgubljenih dni	745	1327	261	1093	651	616	702	5395
Število vstopov in premetitve	67	113	42	125	133	52	140	672
Število izstopov in premetitve	39	104	32	105	111	40	84	515

Iz primerjave podatkov je razvidno, da je število poškodb pri delu precej nad povprečjem v PE vzdrževanje in energetika, PE transport ter TOZD metalurgija. Tako se na 100 zaposlenih poškoduje v PE vzdrževanje in energetika 15 zaposlenih, isto v TOZD metalurgija pa celo 17,7 zaposlenih. Najtežje poškodbe so v TOZD grafika (36,9 dni na 1 poškodbo). TOZD kemija (26,1 dni na 1 poškodbo) ter TOZD titanov dioksid (25,6 dni na 1 poškodbo).

Iz analize poškodb po dejavnosti je razvidno, da se je pri proizvodnem procesu poškodovalo 42%, pri popravilih to je vzdrževanje in remont 24%, pri internem transportu ter nakladanju in razkladanju 19,5%, pri mazanju in čiščenju strojev 1,5%, pri ostalih dejavnostih pa 13% ponesrečencev.

Iz analize poškodb po vzrokih je razvidno, da je zaradi premale pazljivosti pri delu ter pomanjkljive organizacije dela nastalo kar 68% poškodb. Zaradi malo-

marnosti in neupoštevanja varnostnih ukrepov ter pomanjkljivih ukrepov za varno delo je bilo 10% poškodb. Zaradi motenj v tehnološkem procesu, zastarelih delovnih naprav in priprav, neustreznih transportnih poti ter pomanjkljivih delovnih pripomočkov je bilo 11% poškodb, zaradi padcev ponesrečencev je bilo 6% poškodb. Zaradi ostalih vzrokov (psihofiziološke motnje in podobno) je bilo 5%.

Iz analize poškodb po delih telesa je razvidno, da je poškodbe na prstih na rokah utrpelo 23%, na rokah 28%, na nogah 25%, na glavi 10%, naočeh 8,5%, na trupu pa 5,5% ponesrečencev.

Iz analize poškodb po obliki je razvidno, da je 34% poškodb nastalo zaradi udarca, zaradi ureza in uboda 13%, zaradi stisnjenja 16%, zaradi opeklin, jedkih snovi 9%, toplotnih opeklin 10%, zaradi poškodbe mišice 7%, zaradi tujka 2% ter ostalih oblik poškodb 9%.

Iz zgoraj navedenih grobih pokazateljev je razvidno, da je tako imenovani »človeški faktor« še vedno močno prisoten pri nastanku poškodb. Kljub stalnemu izobraževanju, poučevanju na delovnem mestu, poostreni delovni di-

sciplini ter osebnemu prizadevanju skupinovodij ter predelavcev in borbi za doslednejše spoštovanje pravilnega in varnega načina dela se njegov odstotek le počasi niža. Tako je bil v letu 1972 prisoten v 88%, v letu 1973 v 75%, v letu 1974 v 68% vzrokov poškodb. Odločilno vlogo pri tem prispeva tudi močna in nezdržna fluktuacija delovne sile, zaradi katere ni mogoče pogojev dela v posameznih obratih normalizirati.

Navedeni statistični podatki nam prikazujejo resno stanje varstva pri delu v OZD Cinkarna Celje. Število poškodb ter z njimi v zvezi izgubljeni dnevi so za OZD veliko finančno breme. Tudi osebna varovalna sredstva, ki jih uporabljajo na posameznih delovnih mestih in katera najbi preprečevala nastanek določene števila poškodb, so draga. Ocenjeno je, da je bilo za osebna varovalna sredstva ter zdravstveno preventivo izdano v letu 1974 preko 2.200.000,— din. V letu 1975 pa se predvideva poraba teh sredstev v višini 3.500.000,— din.

V letu 1975 bo potrebno, da se služba za varno delo kadrovsko popolnoma zasede, da bo na ta način lahko strokovno zaupane

ji naloge opravila; še posebno pa, da bo pripomogla k zmanjšanju števila poškodb pri delu.

Tudi novi Republiški zakon o varstvu pri delu ter Samoupravni sporazum o varstvu pri delu v OZD bosta nedvomno pripomogla k nekoliko lažjemu in konkretnjšemu razreševanju problemov na področju varstva pri delu.

Ali veste...

Letos bomo praznovali 40-letnico Zleta »Svoboda«, ki je bil v Celju 7. julija 1935. leta. V ta namen so že stekle prve priprave (ZKPO Celje) v oktobru p.l., prve dni novega leta pa so potekali obsejni razgovori, kajti proslava je dobila vseslovenski značaj. Nosilca akcije sta Zveza sindikatov Slovenije in Zveza kulturno prosvetnih organizacij. V izdelavi so tudi prvi idejni osnutki programskega dela te velike proslave.

Trenutno je ena najprizadenejših glasbenih sekcij tamburaški zbor DPD »Svoboda« v Celju. Načrtno organizacijsko in strokovno vodstvo se reflektira v kakovostnem muziciranju na vseh prireditvah. Posebej pa bi še omenili nastop te skupine na SPREJEMU 75-LETNIKOV (in več), ki so ga pripravile družbeno politične organizacije in PD »Zarja« Trnovlje.

Letošnja revija (medobčinska) gledaliških skupin bo v Polzeli, kjer imamo obnovljen kulturni dom. Tovrstna prireditev je bila v Vojniku že tradicionalna, žal, pa (zavoljo neuglednega kulturnega doma) bodo prikrajšani Vojničani! O tem bodo gotovo še spregovorili najprej v domači krajevni skupnosti.

BREZ BESED

Stanovanjska problematika v preteklem letu

Ko ugotovljamo, da je bilo v letu 1974 rešenih 52 stanovanjskih problemov, čeravno so nekateri med njimi le začasno, lahko trdimo, da je bilo to leto s strani stanovanjske problematike zelo uspešno. Medtem, ko smo minulo leto kupili osemnajst novih stanovanj, nam letos to ne bo uspelo, saj je odstotek prispevka za stanovanjsko izgradnjo ostal isti, cene pa stalno naraščajo. V ilustracijo naj navedemo, da je bila koncem leta 1973 cena kvadratnemu metru stanovanjske površine približno 3.300,00 din, leto dni kasneje že po 4.500,00 din, za leto 1975 pa nas samoupravna stanovanjska skupnost občine Celje pri načrtovanju nakupa stanovanj opozarja na ceno 5.500,00 din za m² in za leto 1976 po 6.000,00 din. Praktično izgleda tako, da je konec leta 1973 stalo 50 m² veliko stanovanje 165.000,00 din, konec leta 1974 din 225.000,00, leta 1975 din 275.000,00, leta 1976 pa bo isto stanovanje že 300.000,00 din.

Stanovanjski sklad OZD Cinkarne Celje je v letu 1974 znašal 6.403.220,00 din. Od te vsote smo odvedli solidarnostnemu skladu občine Celje 30 odstotkov, to je 1.744.000,40 din ter ravno toliko samoupravni stanovanjski skupnosti občine Celje kot sopotpisniki sporazuma o namenskem varčevanju. Le-ta pa nam je za nakup stanovanj dodelila 1.530.000,00 din posojila za dobo 15 let z 2⁰/₀ obrestno mero, 2.314.500,00 din smo razdelili našim delavcem kot dolgoročno in kratkoročno posojilo za novogradnje ali adaptacije stanovanjskih hiš, 1.392.500,00 din je bil lastni delež za nakup stanovanj, 343.000,00 din pa smo namenili kot akontacijo rezervacije štirih družinskih stanovanj in ker izvajalci niso poslali še predpogodb, denarna sredstva niso izkoriščena.

Kljub velikim podražitvam gradbenih stonitev je stanovanjski sklad ostal še vedno na 6⁰/₀ od bruto osebnega dohodka. V diskusijah pa je predlog o zvišanju prispevka.

Stanovanjska komisija OZD Cinkarne Celje je imela v minulem letu 12 sej. Na terenu je pregledala nad 65 stanovanj cinkarniških delavcev, ki nimajo rešene tega vprašanja in so zaprosili za nova ter obravnavala nad 60 prošenj za posojila za novogradnje ali adaptacije hiš. Poleg tega je sodelovala tudi pri ocenjevanju škode, ki so jo utrpeli naši delavci v času potresa. Takih primerov je bilo 63. Stanovanjska komisija je dalje sprejela novo prioriteto listo, ki jo je potrdil poslovni odbor delovne organizacije ter v skladu s Pravilnikom o sredstvih za stanovanjsko gradnjo in oddajanju stanovanj OZD Cinkarne Celje razdelila posojila in izdala odločbe našim delavcem, ki so se vselili v nova ali rabljena stanovanja.

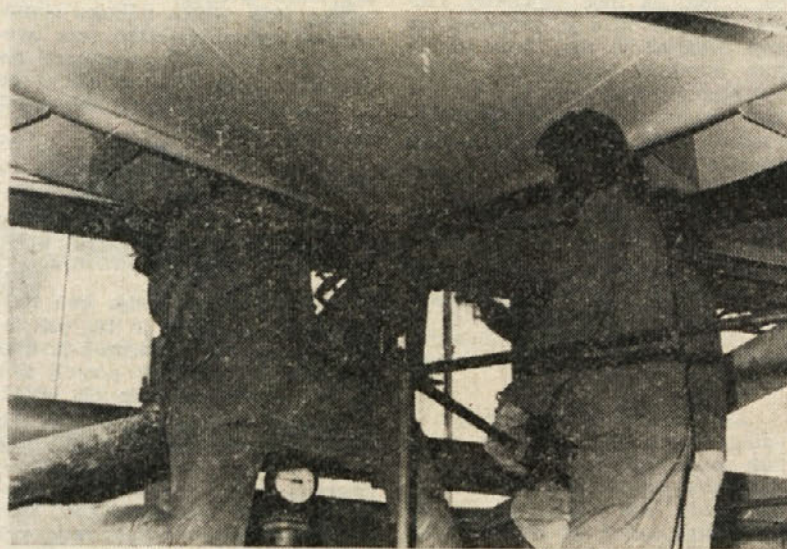
V letu 1974 so dobili stanovanja naslednji sodelavci:

1. ŠMID Franc, TOZD grafika, novo stanovanje — sofinancirala Bolnišnica Celje v znesku 139.282,00 din
2. KUKOVIČ Branko, TOZD vzdrževanje, novo stanovanje po pogodbi s TOPER Celje, kjer je zaposlena žena
3. KUKOVIČ Tomo, TOZD vzdrževanje, novo stanovanje, ki mu ga je dodelil TOPER Celje, Kukoviču pa Cinkarna
4. MIRNIK Marjan, TOZD grafika, novo stanovanje — sofinancirala SDK v višini din 139.282,00
5. BINDAS dr. Ivan, obratni zdravnik, dobil novo zdravniško stanovanje — sofinancirala KLIMA Celje v višini 90.000,00 din
6. MLINARIČ Marija, finančni sektor, novo stanovanje po-

godbeno z LIK Savinja, ki bo leta 1975 rešila stanovanjski problem Matič Dorđa.

7. JENIČ Miloje, TOZD kemija, novo stanovanje — sofinanciralo gledališče Celje v višini 30.000,00 din.
8. POGLAJEN Anica, finančni sektor, novo stanovanje — sofinanciral »IZLETNIK« Celje v višini 60.000,00 din, brez vračila.
9. NOVAK Ivan, TOZD kemija in žena Amalija, TOZD grafika zasedla stanovanje PEZEL Blaženke iz splošnega sektorja, ki je last EMO Celje PEZEL Blaženka, dobila novo stanovanje.
10. KENDA Peter, TOZD vzdrževanje in žena zaposlena v TOZD grafika, zasedla stanovanje, ki ga je izpraznil Kocijan Milan, dipl. ing.

11. KAPUN Janez, kadrovski sektor je zasedel stanovanje, ki ga je izpraznil Naraks Jože. Stanovanje je kadrovsko.
12. TOROV Ivan, dipl. ing. glavna direkcija, je zasedel stanovanje, ki ga je izpraznil ing. Ružič. Stanovanje je kadrovsko.
13. MIRKOVIČ Ivan, splošni sektor, se je vselil v stanovanje, ki ga je izpraznila Vengust Marija.
14. NOSE Andrej, dipl. ing., TOZD titanov dioksid, se je vselil v garsonjero, ki jo je izpraznil Mirkovič Ivan.
15. LAZIC Nikola, TOZD transport se je vselil v novo stanovanje.
16. KRAJNC Ivanka, TOZD grafika, je zasedla stanovanje, ki ga je izpraznil Rabuzin Ivan.
17. VUCENOVIČ Branko, TOZD

Ekipa vzdrževalcev pri manjšem remontu v obratu titanovega dioksida

18. ŠAJINOVIČ Radoj, TOZD kemija in žena Radojka, TOZD metalurgija, dobila novo stanovanje.
19. SREDOVNIK Franc, TOZD vzdrževanje in žena zaposlena v TOZD grafika, dobila novo stanovanje.
20. ŽIBERT Stefan, samski dom, dobil novo stanovanje, v njegovo, ki je hišniško, se je vselil Vignjevič Draško iz TOZD metalurgija.
21. Ramšak Janez, TOZD grafika in žena zaposlena v TOZD titanov dioksid, dobila novo stanovanje.
22. JOVANOVIC Jovica, TOZD kemija in žena, zaposlena v TOZD grafika, dobila novo stanovanje.
23. SEČAR Jože, dipl. ing., TOZD grafika, zasedel stanovanje NOVAKOVIČ Nenada, dipl. ing., stanovanje je bilo kadrovsko.

24. kemija, se je vselil v staro stanovanje, Cinkarniška pot 12 v Celju
25. ŠTIGLIC Marinka, splošni sektor, se je vselila v garsonjero.
26. BEDEK Nada, dipl. ing., glavni laboratorij, se je vselila v novo garsonjero.
27. KUM Rozina, glavna direkcija, se je vselila v garsonjero, ki je bila kupljena s sofinanciranjem »IZLETNIKA« Celje v višini 60.000,00 din.
28. VUCENOVIČ Đuro, TOZD kemija, se je vselil v stanovanje, ki ga je izpraznil upokojenec Novak Jakob in je sofinanciral 30.000,00 din.
29. LESKOVSEK Friderik, TOZD grafika, se je vselil v stanovanje, ki je ostalo po pok. Svečak Vidi.
30. MILANOV Nikolče, TOZD transport, se je vselil v prostoro na Cinkarniški poti 14 v Celju.

31. KOROŠEC Helena, TOZD metalurgija, se je iz Dramelj preselila v Celje, Krožna pot 2, v stanovanje, ki ga je izpraznila Sket Ljudmila.
32. TIRINGER Franc, TOZD metalurgija, se je preselil iz Laškega v Celje in zasedel prostoro na Cinkarniški poti 7, ki jih je izpraznil Strucelj.
33. STORGEJLJ Janez, splošni sektor, je zasedel majhno stanovanje v Celju, Kumerdejeva 6, ker zaradi potresa ni imel kje stanovati.
34. BALAŠKO Mijo, TOZD metalurgija, je zasedel stanovanje, ki ga je izpraznil Jelen Emil.
35. ČAVUŽIČ Zvonko, TOZD titanov dioksid, je zasedel stanovanje v Celju, Cinkarniška pot 10, ki ga je izpraznil Rajčević Peter in ga je sam adaptiral.
36. REPAS Miroslava, TOZD kemija, je zasedla stanovanje, ki ga je izpraznil Unetič Rok.
37. BRAČKO Viktorju, TOZD titanov dioksid, smo dozidali skupno s Stanovanjskim podjetjem Celje še eno sobo in s tem rešili stanovanjski problem.
38. JAVORNIK Emil, splošni sektor, žena v TOZD grafika, se je preselil iz Pirešice v Celje, Drameljska 2; zaradi rušenja hiše se je preselil na cinkarniško pot 14, Celje.
39. TEPEŽ Milan, TOZD kemija, se je začasno preselil iz Levca v Celje.
40. MARZEK Francu, TOZD metalurgija in ženi Marti, TOZD grafika, je dodelila stanovanje pristojna občina.

Preko solidarnostnega sklada občine Celje pa so dobili družinska stanovanja naslednji sodelavci:

1. ČATER Jože, splošni sektor;
2. ŠTRUCELJ Štefan, TOZD kemija;
3. PLEVNIK Jože, TOZD vzdrževanje;
4. VRHOVSEK Anton, TOZD kemija;
5. ŠKET Ljudmila, splošni sektor;
6. TODOROVIČ Cecilija, splošni sektor;
7. ŠPLAJT Julijana, splošni sektor;
8. TREBIČNIK Rozalija, splošni sektor;
9. MARIČ Vili, izstopil, žena še zaposlena v Cinkarni Celje;
10. MUŽAR Angela, splošni sektor;
11. PETEK Ludvik, TOZD titanov dioksid;
12. KVEDER Rihard, TOZD vzdrževanje in
13. BIZJAK Ana, mož v Cinkarni.

Razen navedenega smo sodelovali z Bolnišnico Celje še pri reševanju stanovanjskega problema dr. PEJČIČ Petra in njegove žene, ki je zaposlena v naši delovni organizaciji; uredili pa smo nekaj zasilnih preselitev v cinkarniškem provizoriju ter vsaj začasno rešili težje stanovanjske probleme.

Omenjeno je že, da je stanovanjska komisija izdala predno-
(Nadaljevanje na 4. strani)

Občni zbor šahovske sekcije Cinkarne

V petek, dne 10. januarja 1975 je imela šahovska sekcija Cinkarne svoj občni zbor. Zbora se je udeležilo 20 članov sekcije, opravičeno odsotnih je bilo sedem članov, žal med njimi tudi predsednik sekcije ing. Iskren Pipuš, ki je bil prav ta čas v bolnišnici. Neopravičeno odsotnih je bilo osem članov.

V odsotnosti predsednika ing. Pipuša je odbni zbor vodil Jože Snajder. Dnevni red občnega zbora je imel deset točk. Občni zbor je v glavnem potekal v znamenju 25-letnice obstoja naše šahovske sekcije, to je od leta 1949 do 1974. Zaradi odsotnosti ing. Pikuša je predsedniško poročilo podal Jože Snajder, ki se je v svojem poročilu ozrl na petindvajsetletni obstoj naše sekcije, o čemur je bilo veliko opisano tudi ob 20-letnici v takrat izdanem »BILTENU«.

Tehnični vodja sekcije Dečko Franc je podal zelo obširen pregled dogajanj v dveletni mandat.

ni dobi odbora. Iz poročila tehničnega vodje je razvidno, da je delovanje sekcije bilo zelo razgibano in bogato. Tako vidimo, da je naša sekcija imela 65 moštvenih srečanj, na katerih je bilo odigranih 285 partij, od tega smo osvojili 134 točk, ali 47%. Po daljšem presledku je naše moštvo ponovno doseglo dober uspeh na Sindikalnem prvenstvu Celje za leto 1974 z zasedbo V. mesta, čeravno zaradi zasedenosti igralcev ekipa ni nikoli nastopila v najmočnejši sestavi.

V zadnjih dveh letih je bilo v Rogaški Slatini odigrano Individualno sindikalno prvenstvo

Slovenije, katerega so se udeležili tudi člani naše sekcije: Franc Dečko, ing. Iskren Pipuš, Ciril Počivalšek in Miodrag Lazič. Najboljši uspeh na teh tekmovanjih je imel Dečko, ki je v finalu v svoji skupini zasedel I. mesto. Zelo uspešno je naša sekcija organizirala moštveni brzoturnir ob 100-letnici našega kolektiva.

V zadnjem dvoletnem obdobju sta bili tudi moštveni srečanja med temeljnimi organizacijami združenega dela Cinkarne. Na prvem sta si I. in II. mesto delili titanov dioksid in vzdrževalni obrati, na drugem je zmagalo moštvo metalurgije. K temu naj dodamo, da je bilo odigrano prvenstvo Cinkarne za obdobje 1973 — 1974. Organiziranih je bilo šest brzoturnirjev, pa tudi zelo uspešno in prijateljsko srečanje z moštvom Mariborskega tiska.

Iz razpredelnice, ki je podal tehnični vodja, je razvidna udeležba članov sekcije. Dečko je odigral največ partij in sicer 125 in dosegel 66,8% točk, sledijo Lazič 97 partij, ali 55,2%, ing. Pipuš 93 partije, ali 59,1% itd. Najboljši uspeh je imel ing. Zelenovič, ki je odigral 66 partij in dosegel 72,7%.

To je bežen pregled vseh dogajanj v dveletni mandatni dobi starega odbora, lahko pa rečemo, da je uspešno opravil zadano nalogo. V novi odbor so bili izvoljeni naslednji tovariši: predsednik ing. Iskren Pipuš, tehnični vodja Franc Dečko, člani: Stanko Celestina, Franc Kovačič, Miodrag Lazič, Jože Snajder, ing. Klemen Stegenšek. Po volitvah novega odbora sta športni referent Marjan Leban, ter zastopnik sindikata Pečnik Maks razdelila spominske plakete najzaslužnejšim članom in funkcionarjem sekcije. Ta priznanja so dobili — zlato plaketo: Vinko Persolja, predsednik sekcije 1953-55, Jože Naraks, 1959-60, ing. Boško Marjanovič, 1960-62, ing. Franjo Klingger, 1963-64, ing. Klemen Stegenšek, 1965-68, ing. Iskren Pipuš, od leta 1969 dalje; nadalje tehnični vodje: Polde Smon, 1966-68, Mirko Mežmar, 1969-72 ter Franc Dečko, ki to funkcijo še sedaj opravlja.

Bronaste plakete so dobili igralci, ki so dolgoletni člani sekcije, ter za uspehe, ki so jih dosegli za ekipo Cinkarne. To so: Zvone Arh, Jože Jančič, Stevo Jovanovič, Rudi Mraz, Miodrag Lazič, Ciril Počivalšek, ing. Vojo Ružič, ing. Slavko Vrhovec in Stefan Trojak.

Ob koncu je bil sprejet delovni načrt v katerem sta kot glavni točki bili predvideni izvedba prvenstva Cinkarne za obdobje 1974/75, ter udeležba na sindikalnem prvenstvu Celja in drugo. Novemu odboru želimo veliko uspeha pri izvedbi zadanih nalog. Na koncu se zahvaljujemo Sindikalni podružnici Cinkarne, ki je kot vselej tudi v obdobju 1973/74 pokazala veliko razumevanje za našo sekcijo. Prav tako gre hvala tov. Marjanu Lebanu, ki je kot športni referent veliko pripomogel k uspehom šahovske sekcije Cinkarne.

J. S.

Stanovanjska problematika

(Nadaljevanje s 3. strani)

stno listo na osnovi katere so bila stanovanja razdeljena. Iz te prednostne liste jih je ostalo 7 nerešenih. Le-ti bodo imeli prednost pri dodeljevanju stanovanj v tekočem letu.

Za novogradnje ali adaptacije hiš je stanovanjska komisija razdelila v preteklem letu 2,314.500, din. To so bila v glavnem dolgoročna posojila. Šestim prošnikom pa je komisija dodelila tudi kratkoročna posojila, in sicer tistim, ki so zasedali cinkarniška stanovanja. Pogoj je bil, da so do določenega roka izpraznili cinkarniško stanovanje. Odplačilna doba je bila določena pet let in 4% obrestna mera.

Najvišja kreditna mera je 120.000,00 din, če pa sta v naši delovni organizaciji zaposlena obo zakonca pa 180.000,00 din. Nekaj individualnih graditeljev je sicer izrazilo potrebo po zvišanju limita. Stanovanjska komisija se s temi predlogi ni strinjala iz razloga, ker naše podjetje daje najvišje kredite v občinskem in celo v republiškem menilu. Z zvi-

šanjem limita pa bi ostalo za nakup stanovanj premalo denarja in bi nehote potiskali stanovanjske probleme na stran. Pripomniti je namreč, da se število prosilcev za posojilo vsako leto veča, s tem pa tudi zaproseni znesek. Za leto 1975 je prosilcev za nad 3.000.000,00 din. Zato pa so bila uvedena kratkoročna oziroma srednjeročna posojila pod dokaj ugodnimi pogoji. Za novogradnje daje posojila tudi Ljubljanska banka.

Iz zgoraj opisanega je razvidna širina dela stanovanjske komisije in tudi družbenega standarda delovne organizacije. Nedvomno, da je ostalo nerešenih še precej stanovanjskih prošenj in da ne bo delo po teh vprašanjih v tekočem letu nič manj obsežno in zahtevno.

Za leto 1975 si je komisija že zadala nekaj nalog, ki jih mora čim prej realizirati. Tako bo izdala nov pravilnik o posojilih in oddajanju stanovanj, saj je sedanji star nad 8 let in ni v skladu z novim zakonom o stano-

vanjskih razmerjih, niti ne v celoti z našo prakso. V novem pravilniku stanovanjska komisija predvideva vnesti lastno udeležbo za nakup stanovanj. To sicer ni za naše podjetje nič novega, saj zasledimo take pogodbe že iz leta 1969. Način nakupa stanovanj z lastno udeležbo ima uvedeno več delovnih organizacij na območju Celja. Na ta način se bo pospešil tudi nakup stanovanj za ostale delavce.

Novost bo tudi točkovanje za dodeljevanje posojil. Predlog pravilnika bo dostavljen v obravnavo vsem TOZD podjetja in družbeno političnim organizacijam.

OZD Cinkarna Celje ima tudi samski dom. Le-ta je bil vse leto polno zaseden, oziroma je bilo nameščenih celo več postelj kot je predvideno, to je do 230 ležišč. Razen nekaj delavcev drugih delovnih organizacij, ki delajo na vzdrževanju, so vse kapacitete zasedali naši delavci. Ker nam pa še vedno manjka ležišč, smo se prijaviili za sodelovanje pri gradnji novega samskega doma, katere inicator je občinski sindikalni svet Celje.

Delavnemu kolektivu!

Z izrednim zadovoljstvom vam sporočamo, da je nekdanji član vašega kolektiva, sedaj vojak naše enote tovariš Mijo Brčina vzoren vojak. V vsakem oziru je imenovani vzor ostalim vojakom, kako je treba izpolnjevati zadane naloge in obveznosti vojaka JNA, kar od njega zahteva naša socialistična samoupravna družba. S svojim delom, prizadevanjem in vojaškim obnašanjem predstavlja vzor tovarštva v vojaškem kolektivu naše enote.

Poleg dosedanjih priznanj mu je bila sedaj pred celotno enoto vojakov in starešin izročena značka VZORNEGA VOJAKA, kar je najvišje vojaško priznanje za vojaka JNA v času služenja vojaškega roka. To zračko lahko dobijo samo najboljši vojaki, predstavlja pa čast za tistega, ki jo zasluži in dobi.

Takšno priznanje nekdanjemu članu vašega kolektiva je rezultat vestnega dela od vsega začetka služenja vojaškega roka in je sigurna garancija, da se bo tako obnašal tudi po odslužitvi vojaškega roka.

Tovariško vas pozdravljajo vojaki in starešine VP 1205-5 Mladenovac

Nedaleč od cinkarniškega naselja na Hudinji je bila pred dobrim mesecem otvoritev (na sliki) kondicijske steze, podobna TRIM-stezi na Gričku

V mesecu decembru je bilo enajst nezgod pri delu; in sicer v: **TOZD VZDRŽEVANJE:** strojno vzdrževanje 1 (40), ARM 1 (7); v **TOZD TRANSPORT:** transport 1 (15); v **TOZD METALURGIJA:** čašice 1 (8), valjarna 3 (41); v **TOZD KEMIJA:** barvila 1 (4), cinkovo belilo 1 (6); **TOZD TITANOV DIOKSID:** glavni laboratorij 1 (2), proizvodnja titanovega dioksida 1 (19). Številke v oklepaju pomenijo skupno število nezgod v preteklem letu.

Na poti so se poškodovali: **MARIČ** Žarko — priprava vode titanov dioksid; **PUNGRAŠEK** Ana — grafika, kemolit plošče; **PAVIČ** Anica — keramik, **MUŠKOTEC** Đurđa — čašice in **ŠTUMBERGER** Hinko — transport.

PRI DELU SO SE POŠKODOVALI

TOZD VZDRŽEVANJE

Strojno vzdrževanje
ZDOLŠEK Karl (novinec). Pri

prenosu pokrova črpalke mu je stisnilo palec desne roke ob rob mize. (Nesmotern način dela).

ARM

IBRAHIMOVIC Hamdija (1. nezgoda). Ponesrečenec se je peljal z mopedom iz obrata nevtralizacije in zaradi goste megle zadel v nosilec cevovoda ter si poškodoval glavo in kolk. (Slaba vidljivost in premala pazljivost).

TOZD TRANSPORT

BREBERIC Tomislav (novi-

nec). Pri montaži peči v stari topilnici je podlagal tračnico, leta je zdrsnila in mu poškodovala sredinec desne roke. (Neprevidnost).

TOZD METALURGIJA

Čašice

KOROŠEC Marija (1. nezgoda). Pri pobiranju rondel ji je postalo slabo, zaradi udarca s kolonom ob spodnji del mize. Malo kasneje je izgubila zavest, zdrsnila s sedeža na tla in si zlomila levo nogo nad gležnjem. (Trenutna slabost).

Valjarna

FILIPOVIC Safet (novinec — 2. nezgoda). Pri valjanju cinkove pločevine ga je ožulila rokavica na levi roki med palcem in kazalcem. (Ostri robovi rokavice).

STANIŠIĆ Nikola (novinec). Pri delu s kleščami si je poškodoval kite v zapestju desne roke. (Napor).

VALANT Janez (1. nezgoda). Pri valjanju je zaradi sunka cinkove platine priletel ponesrečenec tujek v desno oko. (Naglica pri delu).

TOZD KEMIJA
Barvila

KRIŽANEC Anton (novinec). Pri prevažanju barvnih koncentratov mu je pri jašku za dvigalo postalo slabo in je padel v nezavest. (Trenutna slabost).

Cinkovo belilo

POČIVALŠEK Alojz (1. nezgoda). Pri prevozu odpadnega belila je z vozičkom zadel v podstavek ventilatorja in ga je držalo vozička udarilo na zapestje leve roke. (Ozko delovišče).

TOZD TITANOV DIOKSID
Glavni laboratorij

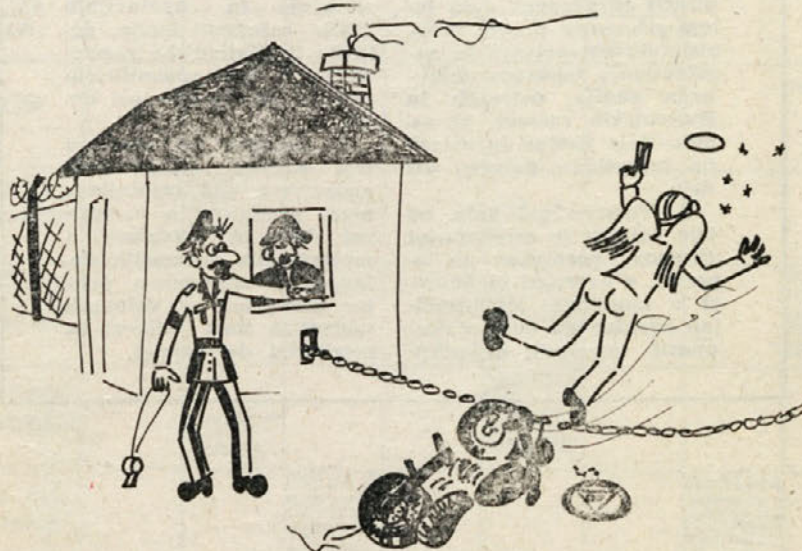
BRAČKO Viktor (2. nezgoda). Poškodovanec je nesel zaboj s plastiko v keson za odlaganje smeti. Jašek pred vrati ni bil zavarovan, zato je imenovani padel ter si poškodoval četrti in peti prst desne roke. (Nezavarovan jašek).

Proizvodnja — titanov dioksid

FERČEC Aleksander (novinec). Šel je po stopnišču, neprevidno stopil in si poškodoval desno nogo v gležnju. (Hitra hoja).

Izgubljeni dnevi zaradi nezgod pri delu in na poti

	Pri delu		Na poti	
	dec.	kumul. I.-XII.	dec.	kumul. I.-XII.
Glavna direkcija	26	435	32	286
Vzdrževanje, energetika	55	1202	14	115
Transport	6	212	6	49
Metalurgija	131	882	46	196
Kemija	18	603	—	47
Grafika	—	554	5	43
Titanov dioksid	37	563	26	136
SKUPAJ	273	4451	129	872

Nova športna panoga v Činkarni

Lastnosti in nevarnosti plinov

Tekoči plin - mešanica propan - butana

Tekoči plin se polni v 30, 10 in 5 kg jeklenke (pa tudi manjše) ter je v teh jeklenkah v tekočem stanju. Pri normalnih temperaturah znaša pritisk v takšni jeklenki okoli 5 atm. Pri normalnem, to je zunanjem pritisku, se takoj uplini, torej tekoča faza pod normalnimi zunanjimi pogoji ni obstojna.

Spodnja eksplozijska meja za propan znaša 2,1% in za butan 1,5 vol. %, kar pomeni najnižjo vsebino plina v mešanici z zrakom, ki pri delovanju nekega zunanega vira vžiga eksplozira.

Zgornja eksplozijska meja pa je za propan pri 9,5 in butan pri 8,5 vol. %, kar pomeni, da takšna vsebina plina v mešanici z zrakom pod vplivom zunanjega vira vžiga še eksplozira. Nad to vsebino mešanica ni več eksplozivna.

Vžigna temperatura je za butan pri 470° in za propan pri

365° C. Čisti tekoči plini so brez vonja, barve in okusa. Da bi bilo možno pline pravočasno zaznati, jim proizvajalec dodaja majhne količine močno dišeče snovi.

Tekoči plin je približno enkrat tako težak kot zrak, zaradi tega se vedno drži pri zemlji oziroma se nabira na nižjih mestih. Ker so ti plini gorljivi, tvorijo z zrakom eksplozijske mešanice.

Tekoči plin je praktično nestručen, vendar se lahko pri nepopolnem zgorevanju tvori strupeni ogljikov monoksid. V večjih količinah deluje na človeka narkotično. Posledic ne pušča. Za zadušitev je nevaren, če izpodrine zrak.

Kisik

Kisik se polni v jeklenke v stisnjem stanju pod pritiskom 150 do 200 atm. Je brez barve in vonja. Sam ne gori, pač pa pospešuje gorenje. Dostikrat niti ni potrebna iskra, da bi se določene snovi vžgale, če pride do mešanice oziroma velike koncentracije kisika s plini ali tudi drugimi snovmi oziroma predmeti.

Acetilen

Najpogosteje v jeklenkah raztopljen v acetonu. Pridobivamo ga z delovanjem vode na kalcijev karbid.

Je plin brez barve z močnim vonjem, sličnem česnu. Zelo eksploziven. Spodnja eksplozijska meja 2,5 vol. %, zgornja eksplozijska meja 80 vol. %.

Vnetišče je pri 335 do 350°, kar pomeni, da zadostuje včasih že iskra, da se mešanica vname in eksplozira.

Pri jeklenkah za dissous plin (acetilen, raztopljen v acetonu) se pri povišanih temperaturah v jeklenkah ne poveča samo tlak ampak lahko že pričtenja samorazkroj acetilena pri katerem se jeklenka sama od sebe že znotraj segreva in pri tem pritisk nastalih razkrojnih produktov tako naraste, da jeklenka eksplozira. Možno je, da pride do samorazkroja tudi takrat, kadar udari v jeklenko povratni plamen iz gorilnika. V večini primerov pa bo porozna masa, s katero je jeklenka napolnjena, začetni samo-

razkroj že sama zadušila, posebej posebno še, če smo jeklenko od zunaj hladili z vodo. Acetilen ni strupen, vendar deluje rahlo narkotično. V nečistem acetilenu se lahko nahaja tudi fosfin, ki je zelo strupen, vendar ga običajno ne vsebuje takšne koncentracije, da bi bile nevarne.

Ogljikov dioksid

Ogljikov dioksid ali ogljikova kislina je v jeklenkah v tekočnem stanju pod pritiskom okoli 50 atm pod normalnimi pogoji. Plin je brez barve, slabo jedkega vonja in nekoliko kislega okusa. Je negorljiv plin ter se uporablja za gašenje. Za človeka je nevaren, ker izpodrina kisik iz zraka ter tako povzroča zadušitve. Je težji od zraka ter se nabira na tleh oziroma nižjih mestih.

r. f.

Nevarnosti, ki grozijo v sodobni vojni

(Nadaljevanje)

V gorečem objektu se je treba previdno vzpenjati in spuščati po stopnicah. Nagorele lesene stopnice se lahko zrušijo pod težo ene osebe. Stopnišče, pretreseno zaradi potresa, je lahko pomaknjeno in se lahko zruši ob najmanjšem pritisku. Zelezne ograje stopnišča se ne smemo dotikati (kot vsakega drugega metalnega predmeta), ker je lahko močno segreto in lahko na roki povzroči težke opekline.

Ker je pri nivoju poda, oziroma zemlje zrak hladnejši in dim redkejši, je treba po zadimljenih prostorih hoditi upognjeno oz. na kolenih in rokav in to počasi. Pri takšnem načinu hoje moramo dlani držati zaprte, da se ne bi oprijeli električne žice. Če se navedenega napredovanja poslužujemo v nepoznatih zadimljenih prostorih, je potrebno napredovati z veliko pozornostjo s tipanjem s prsti. Da bi si pri tem reševalec zavaroval roke, se priporoča tovrstno hojo z nekim predmetom (desko, lato, palico) naprej, da bi se izognil nenadnemu pojavu plamena ali neposrednih dotikov nevarnih predmetov z roko.

Pri vsem tem je potrebno posvetiti posebno pozornost, da pri tem omogočimo nemoten zapuščenje prostora in prehoda. Kolikor ne najdemo izhoda je treba opozoriti ostale reševalce s klici na pomoč ali z drugim načinom, da bi lahko ostali reševalci uredili potrebno pomoč.

Kolikor je edina rešitev in odhod iz gorečega objekta skok skozi okno je potrebno naslednje:

- vedno pogledati na mesto skoka, ne smemo se samo pognati v prazno,
- paziti moramo, da čim bolj zmanjšamo višino skoka iz gorečega objekta, (uporaba kratke vrvi, ki se priveže za okenske police, dostop na zidne police, ali z obešnjem z rokami na okenske police itd.),
- opozoriti moramo reševalce, ki so zunaj objekta, da po možnosti ublažijo skok ali vržejo vrvi za spust.

2. Izdelava vhoda do ponesrečenih

Ob reševanju ljudi iz zasutih zaklonišč, kakor tudi ob vseh drugih primerih reševanja ponesrečenih izpod ruševin, se nam vsiljuje takoj na začetku vprašanje: »Kako najti najlažje pot do ponesrečenih?« Odgovor ni enostaven in ga tudi ni mogoče dati kot splošno pravilo, ker vsaka ruševina nudi drugačne pogoje in možnosti za reševanje. Na tem mestu lahko omenimo le osnovne elemente, katere je potrebno upoštevati pri iskanju odgovora na zgornje vprašanje, vodja tehnično-reševalne enote pa lahko odloči po analizi vseh elementov, kateri način bo najlažji in najhitrejši. Neredko se bo zgodilo, da bo potrebno kar po dveh poteh napredovati do ponesrečenih, ker tudi najboljši strokovnjak za reševanje ne more povsem predvideti kakšne ovire ga pričakujejo. Če bo ekipa naletela na nepremostljive ovire pri prvem vходу bo prav prišel drugi vhod in se bo potem tam angažirala celotna

ekipa. Če bo pri prvem šlo vse v redu lbomo drugi vhod zapustili. Preveriti je treba vse možnosti, ki obstajajo pri reševanju iz globin oziroma iz zasutih zaklonišč.

Najprej je potrebno preveriti, ali ostaja možnost, da prodremo do ponesrečenih skozi glavni vhod v objekt, oziroma če je mogoče na tem mestu najlažje in najhitreje ter najbolj varno odstraniti ruševine. Istočasno je treba preveriti, če obstaja možnost prihoda do ponesrečenih tudi skozi zasilni izhod.

Kolikor so ruševine masivnej-

še ali nestabilne in reševanje nemogoče skozi te odprtine, potem je treba preceniti, če obstaja možnost reševanja skozi strok zaklonišča to je reševanje z vrha. Pri tem bo potrebno upoštevati vse možnosti, ki lahko privedejo do vdiranja stropa zaklonišča. Kolikor te nevarnosti dejansko obstajajo je potrebno takšen način reševanja opustiti.

Lahko se tudi določi najlažji način, kako priti do skrajnih zidov objekta, ali pa se začne reševanje s kopianjem tunela izpod objekta.

Izveček iz Zakona o varstvu pri delu

1. člen

1. Varstvo pri delu obsega pravice in obveznosti delavcev in njihovih organizacij združenega dela po tem zakonu in drugih predpisih do ustvarjanja in zagotavljanja takšnega delovnega okolja, delovnih in življenjskih razmer, ki zagotavljajo fizično in moralno integriteto delavca pri delu.

2. Varstvo pri delu po tem zakonu je celokupnost ukrepov, postopkov in opravil, s katerimi si delavci v temeljnih organizacijah združenega dela, v skupnosti temeljnih organiza-

cij združenega dela, v delovnih organizacijah in v sestavljenih organizacijah združenega dela ter v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih (v nadaljnjem besedilu: organizacija združenega dela) ustvarjajo in zagotavljajo varno delovno okolje, delovne in življenjske razmere ter s tem uresničujejo pravico do varstva pri delu.

3. Varstvo pri delu po tem zakonu obsega tudi nadzorstvo nad izpolnjevanjem predpisov o varstvu pri delu in predpisov o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu ter predpisov o delovnih razmerjih med delavci in zasebnimi delodajalci.

Čut za otroke

Beseda o avtorju

Dr. William E. Homan iz ZDA je zdravnik za otroke, ki ne zdravi samo telesnih bolezni, ampak se trudi, da bi bili njegovi pacienti tudi duševno in čustveno zdravi, da bi se razvili v zdrave osebnosti. Zato pri njem zdravniški pregledi niso običajno kratki in rutinski. Če se mu zdi to potrebno, si vzame več ur časa za temeljit pogovor z otrokovo materjo, med katerim skuša čim več zvedeti o otroku in tako odkriti vzroke njegovih vedenjskih in čustvenih motenj.

Ker dr. W. E. H. želi, da bi njegove izkušnje, ki si jih je pridobil pri svojem dolgoletnem delu koristile čim širšemu krogu ljudi, je napisal knjigo »Čut za otroke« (Child Sense), kjer na poljuden način govori o vzgojnih vprašanjih, ki mučijo vse starše.

Knjiga je zanimiva predvsem kot osebni pogled človeka, ki se pri svojem delu vsak dan srečuje z vzgojnimi problemi in o njih premišljuje. Iz knjige so izbrana najzanimivejša poglavja, ki jih bomo objavili v nadaljevanjih.

TRIJE TEMELJNI POGOJI ZA ZDRAV RAZVOJ OSEBNOSTI

Rad bi spregovoril o nečem, kar je podlaga vsem izvajanjem v tej knjigi: o tem, kateri elementi so neobhodno potrebni za otrokov normalni čustveni razvoj.

Res je na tisoče dejavnikov, ki vplivajo na osebnost mladega človeka in jo oblikujejo. Prav tako res pa je tudi to, da so za razvoj normalne osebnosti neobhodno potrebni vendarle samo trije osnovni faktorji. To dejstvo, da so namreč nujno potrebni samo trije dejavniki, je važno navdilo, ki bi staršem lahko kazalo

pot, tako pri vzgoji kot tudi pri iskanju vzrokov za morebitne motnje v otrokovi osebnosti. Če stvar malo poenostavimo, lahko rečemo, da so za normalen razvoj otrokove osebnosti nujno potrebne tele tri stvari: LJUBEZEN, DISCIPLINA IN SAMOSTOJNOST.

Te tri stvari, ki odločajo o otrokovi osebnosti, morajo biti navzoče na vseh treh območjih otrokovega okolja: doma, zunaj doma in v šoli. Lahko bi torej rekli, da je razvoj otrokove osebnosti odvisen od ljubezni doma, ljubezni zunaj doma in ljubezni v šoli, od discipline doma, discipline v šoli itd. Na prvi pogled je jasno, da ti trije dejavniki niso vedno na vseh treh območjih enako važni.

Ne bi rad pretirano zmanjševal pomena dednih in prirojnih dejavnikov ter njihovega vpliva na otrokovo osebnost. Nobenega dvoma ni, da se ne rodijo vsi otroci z enakimi talenti, sposobnostmi in osebnimi lastnostmi. Rad pa bi poudaril, da ti prirojni darovi razvoj normalne osebnosti zgolj olajšujejo ali otežujejo. Večina staršev z več otroki kmalu spozna, da je prav vsak otrok že od vsega začetka v nekaterih pogledih »težji«, v drugih »lažji«.

Okolje lahko odločno vpliva na osebnost vsakega otroka, naj bodo njegovi darovi ob rojstvu kakršni koli in to osebnost usodno oblikujejo. Res pa je, da je treba za to včasih več drugič manj. Zato me (za zdravnika naravnost neodpustno) odbijajo

starši, ki ob kaki vzgojni težavi takoj vržejo puško v koruzo, z izgovorom: »Ja, kaj pa moremo? Taka je pač otrokova narava, proti njej pa smo čisto nemočni!«

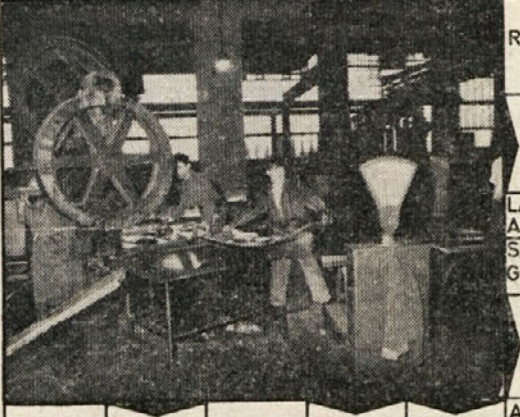
LJUBEZEN

Če bi bilo mogoče, da bi bila pri trinožniku ena noga važnejša kot drugi dve, tedaj lahko rečemo, da je izmed treh pogojev za normalni razvoj otrokove osebnosti, to je ljubezni, disciplini in samostojnosti, prvi pogoj najvažnejši. Večkrat je bilo dokazano, da lahko otrok prenese tudi najtežje udarce usode, če le dobi dovolj ljubezni. Prepričljiv dokaz za to je to dejstvo, da so bili tisti otroci, ki so med zadnjo vojno skupaj z materami ostali v bombardiranem Londonu, na splošno bolj prilagojeni kot njihovi vrstniki, ki so bili sicer evakuirani na varno, toda ločeni od mater.

Lahko je reči, da otrok potrebuje ljubezni, toda biti si moramo na jasnem, kaj to pomeni. Za ljubezen velja nekaj, kar za druge dva osnovna pogoja za normalni razvoj otrokovega čustvenega zdravja ne velja: **ljubezni ni nikoli preveč!**

(Nadaljevanje v naslednji številki)

Skandinaviska križanka

			RIMSKA 5	BELA STARO = RIMSKA HALJA	RIMSKI HISNI BOG	KEM. ZN. ZA JOD	SIVKASTA ZELO STRUPENA KEMIČNA PRVINA	LOKAL V LJUBLJANI	DEL VIJAKA	TUJE MOŠKO IME	Sestavila: MARIJA A. BORBA	BITKA, BORBA	GRAM
			LAJOVIC ANTON SAMO = GLASNIK			Perzijska denarna enota SAMO = GLASNIK						AVTOMOB. OZNAKA BEOGRADA	
1000 Kg	ŠTUPAR CENE		AVT. OZN. AVSTRIJE SKUPŠČINA OBČINE		ZVEZDA V OZVEZDU ORLA	EAST VOLT		OSEBNI ZAIMEK KONICE, TRNI				KEM. ZN. za FOŠFOR ŽENSKO IME	CC
KEM. ZN. ZA KISIK	OCET NORD			Antifašist. večje narod. oslob. JUG. Praznovanje, slavnost						HLOD ROMAN LEŠEK			
VEDA						PREDLOG	KEM. ZN. ZA ŽVEPLO		MOŠKO IME VRSTA PRALNEGA PRAŠKA				
AVT. OZN. NEMČIJE	RDEČI KRIZ EAST		LOŠČILO				PREVA = JALEC POLMER						
ČRTA, KI LOČI 2 DRŽAVI			OLIMPIJ = SKE IGRE			GL. MESTO ITALIJE				KEM. ZN. duša ZBOR DEVELIH PEVCEV		Znak za električno poljsko jakost	
6. ČRKA ABECEDE	EVA RAS OSEBNI ZAIMEK		NAŠAD OB HISI 16. ČRKA ABECEDE				Zagorsko MOŠKO IME	OSEBNI ZAIMEK VOZNIK LETALA				PREDLOG	
AVT. OZN. TORINA		OSEBA IZ BIBLIJE MESTO V BALKANCI			Model, pos. oblika, vrst kakega izd. V kemiji zn. za tritij				OMAN CIRIL			RIMSKA 1 SULTANOV UKAZ	
ŽENSKO IME			STANE TAVČAR MEDMET			RIMSKA 6 RIMSKA 100			Nemška nikalnica JUG. NAR. ARMIJA				
INDUSTR. RASTLINA			NEMSKI predlog Znamka naših avtomobilov		Mesto ob SAVINJI Amer. den. ENOTA							Kvartaški IZRAZ BOŽJE = POTNIK	
KEM. ZN. ZA URAN	IZHAJA = LIŠČE 100 m ²					PROTI, ZOPER PUSČAV TOVORNA ŽIVAL							GL. MESTO TURČIJE
TELESNA POŠKODBA			Brezalk. pijača 2 SAMO = GLASN.				Okrajšava za tara Neodloč. izid pri šahu			PESEM hvalnica Gorski reš. ČOLN.			
GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE		IGRALEC BERT Menično jamstvo						DEL TELESA	Mesto v Jordaniji (fonet.) 10. ČRKA ABECEDE				
HRVAŠKI VEZNIK	OČE Nekdanji turški častnik				Ena izmed CELIN KEM. ZN. za KALIJ							Okrajš. za KARAT NAŠ OTOK	
INDONEZ. OTOK			PASTA, MAZILO PRVI 2 Č. ABECEDE						Prebivalka IRSKE Površinska MERA				
SREDOZ. RASTLINA				AMPER	GL. MESTO PERUJA METER					V KEMIJI ZNAK ZA NEVTRON	Znamka radiopar. AVT. OZN. ITALIJE		
CC	DRŽAVA NA JV ZDA						ZDRAVIL. RASTLINA						

Delo mladinskega aktiva v TOZD Grafika

Objavljamo spored filmov, ki jih bomo gledali od 1. februarja do 15. marca 1975:

Kino Union

Od 19. do 23. februarja SKORPIJON, ameriški barvni film.

Od 24. do 28. februarja UMOR IZ LJUBEZNI, italijanski barvni film.

Od 1. do 4. marca STARI DIVJI ZAHOD, ameriški barvni film.

Od 5. do 9. marca ZBEŽAL SEM S HUGICEVEGA OTOKA, ameriški barvni film, (ob 16. in 18. uri).

Od 10. do 13. marca PSI IZ SLAME, ameriški barvni film.

Od 14. do 17. marca MOZ, KI JE LJUBIL CAT DANCING, ameriški barvni film.

Kino Metropol

Od 24. do 26. februarja SEDMERICA JEZDI, ameriški barvni film.

Od 27. februarja do 2. marca SHAFT T AFRIKI, ameriški barvni film.

Od 3. do 5. marca IVAN VASILJEVIČ, sovjetski barvni film.

Od 6. do 9. marca SKRIVNOSTNO ŽIVLJENJE WALTERJA MITTYA, ameriški barvni film.

Od 10. do 13. marca UMAZANE ROKE NAD MESTOM, ameriški barvni film.

Od 14. do 17. marca MOZ Z VZHODA,

Kino Dom

Od 24. do 28. februarja TIGRCEK, bolgarski film (ob 16. uri).

Od 24. do 28. februarja PRODAJALKA CVETJA, severno korejski barvni film.

Od 1. do 4. marca SINOVI PUŠCAVE, ameriški barvni film.

Od 5. do 9. marca RAZUZDANI, italijanski barvni film.

Od 8. do 16. marca BELI OVČAR, italijanski barvni film (ob 16. uri).

Od 10. do 12. marca WILLIE BOY, ameriški barvni film (ob 18. in 20. uri).

Od 13. do 16. marca RIVATNA LASTNINA NI VEČ KRAJA, italijanski barvni film (ob 18. in 20. uri)

(Nadaljevanje s 1. strani)

Kunej Mojca — za sekretarko, Horvat Dušana — za referenta za SLO in samozaščito, Točaj Jožica — za tajnika in blagajnika, Fajgel Danija — za referenta za informiranost in Branka Germačnik — za referenta za kulturo.

Pregledali smo naše delo v preteklem letu in sprejeli okvirni plan za leto 1975, ki ga nameravamo še detajlirati.

Predlog plana za leto 1975:

I. Konference, problemske konference, posveti:

- problemska konferenca o problemih na delovnih mestih,
- posvet o vlogi samoupravljanja v Cinkarni,
- udeležba mladincev na seminarjih in predavanjih, ki jih bo pripravila ideološka komisija v Cinkarni.

II. Ekскурzije in demonstracije:

- demonstracija kemolit plošč,
- ogled obratov TOZD grafika,
- obisk Intergrafike.

III. Športno-rekreacijski program:

- sodelovanje s sindikatom,

- dve planinski turi.

IV. Poslovne manifestacije:

- v sklopu Cinkarne in povezav z OK ZSMS,

V. Stalne naloge:

- družbena samozaščita,
- naloge iz statuta ZSMS in OK ZSMS,
- sodelovanje z družbeno političnimi organizacijami in samoupravnimi organi v TOZD,
- spremljanje dogodkov v OZD in TOZD,
- zbiranje interesov in spremljanje problemov članov OO ZSMS v Grafiki in ukrepanje,
- morebitna pomoč pri ustanavljanju OO ZSMS v drugih TOZD.

Na konferenci smo sprejeli tudi predlog predračuna za leto 1975.

K našemu delu bi radi pritegnili vse tiste mlade ljudi, ki

se želijo bolj aktivno vključiti v delovni proces, družbeno dogajanje in dejavnosti izven službe. V mladih želimo vzbuditi in razvijati željo po zavestnem vključevanju v življenje v tovarni in izven nje. Skratka — želeli bi zmanjšati pasivnost.

Vemo, da je mnogo mladih, ki bodisi zaradi dolgega prevoza na delo, ali zaradi družinskih in drugih obveznosti ne morejo žrtvovati veliko časa. Veseli jih bomo, če se nam bodo pridružili na izletu ali pri skupnem reševanju določenega problema. Ob enem pa vemo, da je precej mladih, ki so pred kratkim prišli iz šol ali učnih mest, ki so od tam navajeni na razne dejavnosti in ki imajo dovolj prostega časa. Delovski mladini bi želeli približati kulturne prireditve. Letošnja

sezona se je že nagnila v drugo polovico, vendar bomo vsakemu zainteresiranemu preskrbeli vstopnice za gledališke predstave in koncerte po ugodnih cenah. Na naslednjo sezono pa se bomo bolj pripravili.

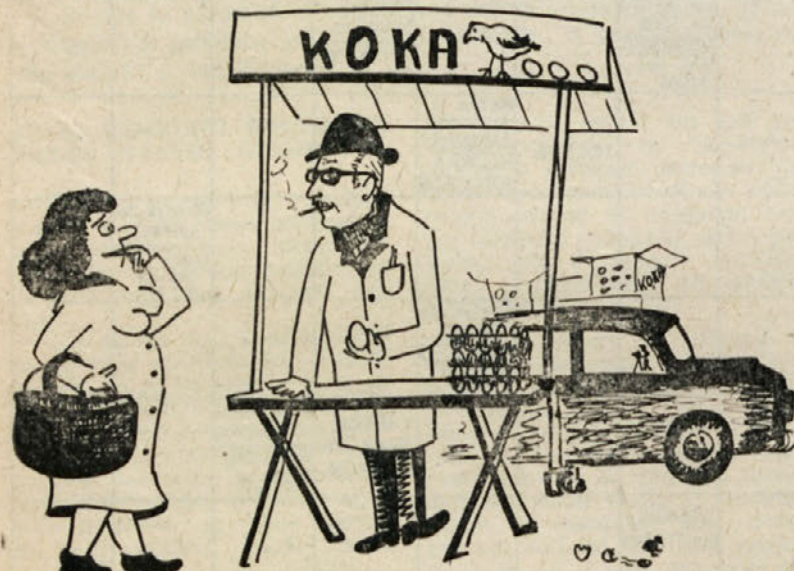
Želimo se uveljaviti tudi v samoupravnem procesu. Tako naj bi bil predstavnik mladine prisoten pri vseh sestankih samoupravnih organov in o njihovem delu poročal tudi drugim članom OO ZSMS. Možnosti imamo, treba jih je le izkoristiti.

Z delom in uspehi bo zveza mladine postala važen faktor, ki bo imel tudi več vpliva. Lažje bomo konkretno reševali probleme in bolj nas bodo upoštevali, če bomo pokazali zainteresiranost in delavnost.

Mojca Kunej

Pregled faktorjev za obračun OD — januar 1975

Stroškovno mesto	Faktor	
	vred. točke	norme
SPLOŠNA UPRAVA		
CAOP	1,16	
Finančno računovodski sektor	1,16	
Kadrovski sektor	1,16	
Samski dom	1,16	
Splošni sektor	1,16	
Kuhinja	1,16	
Pralnica in šivalnica	1,16	
Zunanja trgovina	1,16	
TOZD METALURGIJA		
Skupne službe metalurgije	1,20	
Keramika	1,08	1,30
Zveplena kislina PIK	1,15	
Zveplena kislina KKČ	1,19	
Cinkov prah	1,14	
Sekundarna proizvodnja cinka	1,15	
Baterijske čašice	1,20	
Žičarna	1,20	
Zlebarna	1,20	
Valjarna	1,08	1,06
TOZD KEMIJA		
Skupne službe kemije Celje	1,20	
Barvila Celje	1,14	
Soli in pigmenti	1,17	
Bariljev sulfid	1,06	
Litopon	1,06	
Cinkovo belilo	1,08	
Zaščitna sredstva — modri baker	1,14	
Rastni substrati	1,17	
Umetna gnojila	—	
Gradbena lepila	1,17	
Betonski elementi	1,17	
Zaščitna sredstva — modra galica	1,17	
Skupne službe kemija Mozirja	1,20	
Barve in premazi	1,19	1,13
TOZD GRAFIKA		
Skupne službe grafike	1,20	
Tiskarna	1,20	
Tiskarske plošče	1,20	
Preparati za grafiko	1,18	
Tiskarske barve	1,08	
Razvoj grafike	1,20	
PE VZDRŽEVANJE IN ENERGETIKA		
Skupne službe vzdrževanja	1,17	
Strojno vzdrževanje	1,15	
Elektro vzdrževanje	1,15	
Vzdrževanje ARM	1,15	
Gradbeno vzdrževanje	1,12	
Energetika — skupne službe	1,18	
Kotlarna številka 1	1,14	
Plinarna	1,18	
Transformatorske postaje	1,12	
Galvana	1,12	
Embalaža	1,12	
PE TRANSPORT		
Skupne službe transporta	1,18	
Zelezniški promet	1,03	1,20
Interni ostali promet	1,01	1,39
Avtocisterne za kislino	1,02	1,24
Nakladanje in razkladanje	1,09	1,18
TOZD TITANOV DIOKSID		
Glavni laboratorij	1,16	
Skupne službe titanovega dioksida	1,00	
Investicijska služba	1,00	
Proizvodnja titanovega dioksida	1,00	

Obveščamo, da je KOKA z novim letom ukinila oskrbo